

അഭിപ്രായ സ്വാതന്ത്ര്യം

കുൽദീപ് നമ്പ്യാർ

മാധ്യമങ്ങളുടെ സ്വാതന്ത്ര്യം, അല്ലെങ്കിൽ തുറന്ന അഭിപ്രായം പ്രകടിപ്പിക്കാനുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യം എത്രത്തോളമുണ്ട്? അടുത്തകാലത്ത് മൂന്ന് പ്രമുഖരുടെ പ്രസംഗങ്ങൾക്കുശേഷം ഇന്ത്യയിൽ ഉയർന്നുവന്ന ചോദ്യമാണിത്. വൈസ് പ്രസിഡൻ്റ് ഹാമിദ് അൻസാരിയുടേതാണ് ഒന്ന്. മറ്റൊന്ന് പ്രധാനമന്ത്രി മൻമോഹൻ സിങ്ങിന്റേതാണ്. പ്രസ് കൗൺസിൽ തലവൻ ജസ്റ്റിസ് മാർക്കണ്ഡേയ കട്ജുവിന്റേതാണ് മൂന്നാമത്തെ പ്രസംഗം. ദീക്ഷണിയത്തുടർന്ന് പ്രമുഖ എഴുത്തുകാരൻ സൽമാൻ റുഷ്ദി ജയ്പൂർ സാഹിത്യോത്സവത്തിൽനിന്ന് വിട്ടുനിന്നതിനെ തുടർന്ന് അഭിപ്രായ സ്വാതന്ത്ര്യമെന്ന വിഷയം കൂടുതൽ പ്രാധാന്യം നേടിയിരിക്കുന്നു. പുണെയിൽ, കശ്മീരിനെക്കുറിച്ചുള്ള ഡോക്യുമെന്ററിയുടെ പ്രദർശനം ബി.ജെ. പി.യുടെ വിദ്വാർഥി വിഭാഗത്തിൻ്റെ എതിർപ്പിനെ തുടർന്ന് നിർത്തിവെക്കുകയും ചെയ്തു.

ഉപരാഷ്ട്രപതിയും പ്രധാനമന്ത്രിയും വാർത്താ അവതരണത്തിലെ സെൻസേഷനലിസത്തെക്കുറിച്ച് പുനർവിചിന്തനം നടത്താൻ മാധ്യമങ്ങളോട് ആവശ്യപ്പെടുകയാണ് ചെയ്തത്. മാധ്യമങ്ങൾക്കുമേൽ നേരിട്ടോ പരോക്ഷമായോ ഏതെങ്കിലും തരത്തിൽ നിയന്ത്രണം ഏർപ്പെടുത്തുന്നതിനെക്കുറിച്ച് അവരുടെ പ്രസംഗങ്ങളിൽ പരാമർശിച്ചിരുന്നില്ല. എന്നാൽ, സ്വയം നിയന്ത്രണം, നിയന്ത്രണമല്ലാത്തതിനാൽ, മാധ്യമങ്ങൾക്കുമേൽ ചില നിയന്ത്രണങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തേണ്ടതുണ്ടെന്നാണ് ജസ്റ്റിസ് കട്ജു മുന്നറിയിപ്പ് നൽകിയത്.

സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനുശേഷം, അടിയന്തരാവസ്ഥയ്ക്ക് (1975-77) സെൻസർഷിപ്പ് ഏർപ്പെടുത്തിയതൊഴിച്ചാൽ മാധ്യമ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിൻ്റെ കാര്യത്തിൽ രാജ്യത്തിൻ്റെ ചരിത്രം മികച്ചതാണ്. 1950 ഡിസംബർ മൂന്നിന് ഓൾ ഇന്ത്യ ന്യൂസ് പേപ്പർ എഡിറ്റേഴ്സ് കോൺഫറൻസിനെ അടിസ്ഥാനമാക്കി ചെയ്ത് പ്രധാനമന്ത്രി ജവഹർലാൽ നെഹ്റു പറഞ്ഞു: 'സ്വാതന്ത്ര്യം ദുരുപയോഗിക്കുന്നതുവഴി എന്തെല്ലാം അപകടമുണ്ടായാലും അടിച്ചമർത്തപ്പെട്ടതോ നിയന്ത്രിക്കപ്പെട്ടതോ ആയ മാധ്യമങ്ങളേക്കാൾ സ്വതന്ത്ര മാധ്യമങ്ങളാണ് ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നത്.' നെഹ്റുവിനു ശേഷം പല സർക്കാറുകളും വന്നു.

ജസ്റ്റിസ് കട്ജു മറ്റൊരു സ്വരത്തിലാണ് സംസാരിക്കുന്നത്. പത്രസ്വാതന്ത്ര്യം സംരക്ഷിക്കുന്നതിനാണ് പ്രസ് കൗൺസിൽ രൂപവത്കരിച്ചതെന്ന ബോധ്യം അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടാകണം. ദൗർഭാഗ്യവശാൽ, മാധ്യമങ്ങളുടെ പ്രാധാന്യമോ സംസ്കാരമോ അറിയാത്ത തരത്തിലാണ് അദ്ദേഹത്തിൻ്റെ പ്രസംഗം. പ്രസ് കൗൺസിൽ തലവനായി ചുമതലയേറ്റ് ഒരു ദിവസത്തിനകം മാധ്യമപ്രവർത്തകരെ നിരക്ഷരരന്ന് വിശേഷിപ്പിച്ചത് അവരിൽനിന്ന് അദ്ദേഹത്തെ അകറ്റി. എത്ര ബിരുദമുണ്ടെങ്കിലും നന്നായി എഴുതാനും വാർത്തകൾ കണ്ടെത്താനും വിശകലനം ചെയ്യാനും കഴിവില്ലെങ്കിൽ നല്ല പത്രപ്രവർത്തകനാകാൻ കഴിയില്ല. ഇന്ത്യയിലെ മികച്ച എഡിറ്റർമാരിലൊരാളായ എസ്. മുൽഗാവോകർ ബിരുദധാരി പോലുമായിരുന്നില്ല.

മാധ്യമങ്ങൾ അധികാരിവർഗത്തിൻ്റെ ഭാഗമാവുകയാണെന്നാണ് എൻ്റെ ആശങ്ക. സ്വതന്ത്ര സമൂഹത്തിൽ ജനങ്ങളെ നിർഭയമായും പക്ഷപാതിത്വമില്ലാതെയും കാര്യങ്ങൾ അറിയിക്കാനുള്ള കടമ മാധ്യമങ്ങൾക്കുണ്ട്. ചിലപ്പോൾ, ഇതൊരു സുഖകരമല്ലാത്ത ജോലിയായിരിക്കും. എന്നാൽ, ഒരു സ്വതന്ത്ര സമൂഹം രൂപപ്പെടുന്നത് സ്വതന്ത്ര വാർത്താവിനിമയത്തിലാണെന്നതിനാൽ ഇത് നടപ്പാകേണ്ടതുമാണ്. സർക്കാർ വാർത്താക്കുറിപ്പുകൾ

മാത്രമാണ് മാധ്യമങ്ങൾ നൽകുന്നതെങ്കിൽ വീഴ്ചകളും കുറ്റങ്ങളും ചൂണ്ടിക്കാണിക്കാൻ ആരുമുണ്ടാകില്ല. എന്നാൽ, ഈ മേഖല ഒരു വ്യവസായമാകുന്നതും കോർപറേറ്റ് മേഖലയുടെ കാഴ്ചപ്പാടുകൾ അവതരിപ്പിക്കാൻ താൽപര്യം കാണിക്കുന്നതുമാണ് അപകടം.

ഉന്നത പദവികളിലിരിക്കുന്നവരുടെ ധാരണ രാജ്യത്തോട് എന്ത്, എപ്പോൾ പറയണമെന്ന് തീരുമാനിക്കുന്നത് തങ്ങൾ മാത്രമെന്നാണ്. തങ്ങൾക്കിഷ്ടമില്ലാത്ത ഏതെങ്കിലും വാർത്ത മാധ്യമങ്ങളിൽ വന്നാൽ അവർ അസ്വസ്ഥരാകുന്നു. വാർത്ത നിഷേധിക്കാനും തെറ്റെന്ന് പറയാനുമായിരിക്കും അവരുടെ ആദ്യ ശ്രമം. എന്നാൽ, കേവലമൊരു നിഷേധംകൊണ്ട് കാര്യമില്ലെന്ന് മനസ്സിലാകുമ്പോൾ കാര്യങ്ങൾ ശരിയായ രീതിയിലല്ല അവതരിപ്പിച്ചതെന്ന വിശദീകരണംകൊണ്ട് തടിയും.

ആദ്യ പ്രസ് കൗൺസിലിൽ ഞാനുണ്ടായിരുന്നു. കൗൺസിലിന് പല്ലില്ലാതിരിക്കണമെന്നായിരുന്നു ഓരോ അംഗവും ആഗ്രഹിച്ചത്. തുല്യ പദവിയുള്ളവരുടെ നടപടികൾ വിലയിരുത്താൻ തത്തുല്യരുടെ സമിതിയായാണ് പ്രസ് കൗൺസിലിനെ വിഭാവനം ചെയ്തത്. ശിക്ഷ വിധിക്കുന്നതിനുള്ള അധികാരം പ്രസ് കൗൺസിലിന് വേണമെന്ന് വാദിക്കുന്ന ജസ്റ്റിസ് കട്ജു അതിന്റെ ഉദ്ദേശ്യത്തെത്തന്നെയാണ് തോൽപ്പിക്കുന്നത്. പ്രസ് കൗൺസിൽ ഒരു കോടതിയല്ല. തെറ്റുവരുത്തുന്ന മാധ്യമ സ്ഥാപനങ്ങളെ തിരുത്തുന്നതിനുള്ള എഡിറ്റർമാരുടെയും ജേണലിസ്റ്റുകളുടെയും സ്ഥാപന ഉടമകളുടെയും കൂട്ടായ്മയായാണ് കൗൺസിൽ ആരംഭിച്ചത്. അതേസമയം, കൗൺസിലിന്റെ തീരുമാനം അനുകൂലമായാലും എതിരായാലും മാധ്യമങ്ങൾ അത് പ്രസിദ്ധീകരിക്കുകയും വേണം.

അടുത്തകാലത്ത് കൗൺസിലിന് വേണ്ടത്ര ഉയർന്ന് പ്രവർത്തിക്കാൻ കഴിയാത്ത അവസരങ്ങളുമുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. പെയ്ഡ് ന്യൂസിന്റെ കാര്യത്തിൽ കൗൺസിൽ തയാറാക്കിയ റിപ്പോർട്ടിൽ സ്ഥാപന ഉടമകളുടെ സമ്മർദ്ദഫലമായി വെള്ളം ചേർക്കേണ്ടി വന്നു. പെയ്ഡ് ന്യൂസുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ജസ്റ്റിസ് കട്ജുവിന്റെ നിലപാട് ശരിയാണ്. എന്നാൽ, ഈ വിഷയത്തിലും കൗൺസിലിന് രണ്ടിപ്രായമാണെന്ന് അദ്ദേഹം ഓർക്കണം.

ഭിഷണിയെ തുടർന്ന് സൽമാൻ റുഷ്ദിക്ക് ജയ്പൂർ സന്ദർശനം മാറ്റിവെക്കേണ്ടി വന്നു. ഇന്ത്യയിലെ ജനാധിപത്യം അഭിപ്രായസ്വാതന്ത്ര്യം ഉറപ്പ് നൽകുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ, സാത്താന്റെ വചനങ്ങൾ എന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുസ്തകത്തിനെതിരെ രംഗത്തുവന്ന ഏതാനും യാഥാസ്ഥിതികർ മുഴുവൻ മുസ്ലീം സമൂഹത്തെയും തടവിലാക്കുകയാണ് ചെയ്തത്.

വ്യക്തിഗത സ്വാതന്ത്ര്യം ഭരണഘടന ഉറപ്പുനൽകുന്ന ഏറ്റവും മൂല്യവത്തായ സ്വാതന്ത്ര്യമാണെന്ന് സുപ്രീംകോടതി പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. അതിനാൽ, മതേതര സമൂഹത്തിൽ, ഭരണഘടന ഫത്യയേക്കാൾ മുകളിലാണെന്ന് നാം മനസ്സിലാക്കണം. എം.എഫ്. ഹുസൈനും ഹിന്ദു യാഥാസ്ഥിതികരിൽനിന്ന് ഏറക്കുറെ സമാന എതിർപ്പാണ് നേരിട്ടത്. ഈ എതിർപ്പുകളെല്ലാം ഒരു ചെറിയ വിഭാഗത്തിന്റേതാണ്; ദുരിപക്ഷത്തിന്റേതല്ല.

കശ്മീരിലെ സൈനിക നടപടികൾക്കെതിരെ സംസാരിക്കുന്ന ഡോക്ടർമാർക്കെതിരെ പ്രദർശനം റദ്ദാക്കിയ സിംബയോസിസ് കോളജ് ഓഫ് ആർട്സ് ആൻഡ് കോമേഴ്സിലും സ്വതന്ത്ര അഭിപ്രായ പ്രകടനം നിഷേധിക്കപ്പെട്ടു. (ഇതിൽ പ്രതിഷേധിച്ച് കോളജിലെ ജേണലിസം വകുപ്പിലെ പ്രഫസർ എമരിറ്റസ് പദവി ഞാൻ രാജിവെക്കുകയാണ്).

ലോകമെങ്ങും സ്വതന്ത്ര അഭിപ്രായപ്രകടനത്തിനുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യം കുറഞ്ഞുവരുകയാണെന്നതിൽ സംശയമില്ല. സ്വതന്ത്ര അഭിപ്രായം അടിച്ചമർത്തപ്പെടുന്ന മരുഭൂമിയിൽ ഇന്ത്യ ഒരു മരുപ്പച്ചയായിരിക്കുമെന്ന് ഞാൻ പ്രതീക്ഷിച്ചു. എന്നാൽ, ചില മൗലികവാദികളും ദുർബലമായ സർക്കാറും എന്റെ പ്രതീക്ഷകളെ തെറ്റിച്ചുകളഞ്ഞു.

(കടപ്പാട്: മാധ്യമം)